Rok XIV. Nr. 116 SOSNOWIEC, piątek 28 kwietnia 1939 roku Cena numeru 10 groszy

Expres Zagłębia

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

ODDZIAŁY: KIELCE, Wspólna Nr. 7, tel. 1378; BĘDZIN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-331, DĄBROWA, Sobieskiego 7 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 29; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, Legionów, tel. 719-66.

Wybuch wojny może zagrozić Anglii już nie w ciągu tygodnia lecz godzin

Załogi obrony przeciwlotniczej w pogotowiu bojowym

LONDYN, 27. 4. Jak poważnie ocenia się w angielskich kołach rządowych i wojskowych obecne położenie międzynarodowe, świadczy fakt, że — jak donosi „Daily Telegraph" — powołano pod broń wszystkich rezerwistów, należących do załóg obrony przeciwlotniczej. Skompletowane do stanu wojennego załogi baterii przeciwlotniczych, zarówno na wybrzeżach, jak w głębi kraju, a zwłaszcza baterii obrony Londynu dzień i noc pełnią służbę przy działach reflektorach, aparatach podsłuchowych oraz balonach zaporowych. Eskadry samolotów myśliwskich obrony przeciwlotniczej znajdują się również w pogotowiu bojowym.

O powadze sytuacji świadczy najlepiej wczorajsze oświadczenie premiera Chamberlaina na interpelację jednego z posłów w sprawie tak nagłego wprowadzenia obowiązkowej służby wojskowej. Premier Chamberlain powiedział dosłownie: „Wybuch wojny może zagrozić Anglii już nie w ciągu tygodni lecz godzin".

LONDYN, 27. 4. Ministerstwo wojny zarządziło wcielenie oddziałów obrony narodowej do armii terytorialnej. Celem tego zarządzenia jest stworzenie kadr rezerwowych tak zwanej „armii ojczyźnianej", pozostającej na terenie Anglii. Oddziały obrony narodowej składają się z ochotników.

„Hitler nieder — Benesz wieder"

Olbrzymie wrzenie wśród ludności czeskiej

MOR. OSTRAWA, 27. 4. Informacje, jakie napływają z terenu Protektoratu, świadczą o silnym wrzeniu wśród ludności czeskiej, orientującej się coraz bardziej w swej tragicznej sytuacji.

Olbrzymie niezadowolenie wywołuje świadomość, iż Niemcy przez wykupywanie masowy wywóz środków żywnościowych, doprowadzić mogą ludność czeską do zupełnej ruiny gospodarczej i do wygłodzenia.

Wszystkie magazyny i hurtownie, które jeszcze do niedawna pełne były zapasów żywności i produktów rolniczych w obecnej chwili stoją pustkami. Większe miasta na Morawach pozbawione są z niewiadomych przyczyn dowozu produktów rolnych ze wsi. Ludność cywilna zaczyna na wielką skalę uprawiać handel pokątny, by uniknąć oddawania żywności Niemcom.

Coraz częściej policja niemiecka spotyka się z masowym i zorganizowanym kolportażem ulotek, których treść wymierzona jest przeciwko protektorom. W ostatnim czasie niemal co noc pojawiają się na parkanach olbrzymie napisy oraz ulotki, zawierające następujący tekst: „Hitler nieder — Benesz wieder".

Flota angielska na wodach greckich

Okręty niemieckie przepłynęły przez Gibraltar

GIBRALTAR, 27. 4. PAT. Niemieckie krążowniki i torpedowce dzisiaj rano przypłynęły przez cieśninę gibraltarską. O g. 8 rano okręty niemieckie, zawinęły do portu Ceuty.

ATENY, 27. 4. PAT. Angielska flota śródziemnomorska przybyła — jak donosi tutejsza prasa — do Kalamaty i Pylos celem odbycia zapowiedzianych manewrów.

ATENY, 27. 4. Okręty wojenne angielskiej eskadry śródziemnomorskiej zajmują już pozycje w portach greckich, skąd wypłyną w dniach najbliższych na manewry. Wczoraj do portu greckiego Navarin na półwyspie Peleponeskim, zawinęły dwa 31.000-tonowe okręty liniowe „Barham" i „Mallaya". Inne jednostki przybędą tam dnia 5 maja i wpłyną do portu greckiego na wyspie Spothay.

Smierć 80 górników

TOKIO, 27.4. PAT. W kopalni węgla na wyspie Hokkoido wydarzyła się katastrofa spowodowana wybuchem gazów. Z ogólnej liczby 300 górników zatrudnionych w kopalni — 80 utraciło życie.

Krwawe starcia z policją

w dniu urodzin Hitlera

Liczne aresztowania w Niemczech

LONDYN, 27. 4. Korespondent „Daily Telegraph" donosi z Saarbrücken, że w dniu urodzin Hitlera doszło tam do poważnych starć z policją.

Tłum wznosił wrogie okrzyki przeciw rabunkowej gospodarce rządu i domagał się polepszenia bytu, skrócenia czasu pracy do 8 godzin dziennie, zaprzestania potrąceń z zarobków na cele partyjne itd.

W starciu 12 osób odniosło poważne rany. Kilkadziesiąt osób aresztowano i skierowano do obozu koncentracyjnego.

Nadzwyczajne pełnomocnictwa

udzielone będą rządowi

WARSZAWA, 27. 4. Ze wznowieniem prac parlamentu, co, jak dotąd wyraziło się jedynie zwołaniem posiedzeń dwu komisyj senackich, krążą w kołach politycznych uporczywe pogłoski o zamiarze rządu zwrócenia się do parlamentu z żądaniem udzielenia pełnomocnictw ustawodawczych.

Żądanie to może być uzasadnione koniecznościami państwowymi, wynikającymi z obecnej sytuacji międzynarodowej i oparte na artykule 55 konstytucji, przewidującym prawo wydawania przez Prezydenta R. P. dekretów z mocą ustawy we wszystkich sprawach z wyjątkiem zmian konstytucji

Pogłoski te, których ścisłości nie udało się dotąd sprawdzić wywołały w kuluarach parlamentu duże wrażenie. Nie ulega bowiem żadnej wątpliwości, że żądanie pełnomocnictw przez rząd przekreśliłoby automatycznie sprawę zamknięcia obecnej sesji sejmu i senatu.

Min. de Monzie

wrócił do Paryża

PARYŻ, 27. 4. PAT. Dziś w południe premier Daladier przyjął min. de Monzie, który złożył mu sprawozdanie z podróży do Polski.

Na pytania dziennikarzy, min. de Monzie oświadczył, że odniósł jak najlepsze wrażenia z postawy społeczeństwa pol. i stanowiska polskich czynników kierowniczych wobec zagadnień międzynarodowych.

Broni i ekwipunku jest poddostatkiem

Pierwszy pobór w Anglii nastąpi za dwa tygodnie

LONDYN, 27.4. — W poszczególnych ministerstwach trwają gorączkowe prace nad przygotowaniem projektów ustaw w sprawie obowiązkowej służby wojskowej.

Izba w dniu dzisiejszym odbędzie debatę nad rezolucją proponowaną przez Chamberlaina. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż mimo opozycji Labour Party, Chamberlain uzyska w parlamencie ogromną większość.

Ustawy o wprowadzeniu służby wojskowej będą gotowe już z końcem bież. tygodnia i po zatwierdzeniu przez gabinet, prawdopodobnie w poniedziałek, wniesione zostaną do parlamentu. W kołach politycznych sądzą, że w ciągu jednego tygodnia obydwie izby załatwią projekty w trzech czytaniach tak, że z końcem tygodnia staną się one obowiązującymi ustawami.

Ministerstwo wojny czyni pospieszne przygotowania dla przyjęcia nowych 200 tysięcy rekrutów. Już w tych dniach w szeregu miast rozpocznie się na wielką skalę budowa tymczasowych koszar i baraków. Umundurowania, ekwipunku i broni dla nowych żołnierzy jest dostateczna ilość.

Dzisiejsza „Daily Mail" informuje, na podstawie informacji ze źródeł miarodajnych, iż ministerstwo wojny już za dwa tygodnie rozpocznie powoływanie do szeregu 20 letnich młodzieńców.

Rząd angielski o swej decyzji zawiadomił wczoraj jednocześnie przez swych ambasadorów rządy: Francji i Ameryki oraz Niemiec i Włoch.

Trup na krzyżu przydrożnym

Makabryczny mord w Czechach

PRAGA, 27. 4. PAT. W miejscowości Slatyniany we Wschodnich Czechach robotnicy udający się wczoraj do pracy, stali się świadkami wstrząsającego widowiska. Na krzyżu, znajdującym się na wzgórzu obok drogi, znaleźli oni wiszącego trupa, w którym rozpoznano robotnika z pobliskiego miasteczka, nazwiskiem Franciszek Filipi.

Według ekspertyzy sądowej robotnik ów najpierw został przez nieznanych sprawców zabity, a następnie powieszony na krzyżu.

Żony truły mężów

Ofiarami trucicielskiej bandy padło 70 osób

FILADELFIA, 27. 4. PAT. Jak stwierdziło dochodzenie policyjne i sądowe, w ciągu ostatnich 10 lat w czterech stanach na wybrzeżu Atlantyku ofiarą bandy trucicieli padło przeszło 70 osób. Banda, której zbrodnicza działalność trwała tak długo, otrzymywała wypłaty z polis asekuracyjnych swych ofiar. Aresztowano 17 osób. Większość aresztowanych stanowią kobiety, które są oskarżone o otrucie swych mężów.

Ośrodek propagandy LOPP.

w Dąbrowie Górniczej, 3-go Maja 2

posiada na składzie wszelkie materiały z zakresu obrony przeciwlotniczo - gazowej dla potrzeb przemysłu i ludności. Za głębia jak: papier czarny na zasłony, tampony przeciwgazowe, filc do uszczelniani a, latarki dostosowane do opl., pakiety przeciwiperytowe, opaski i klamry dla or ganów opl., szpilki i chorągiewki do map opl., maseczki z węgla aktywowanego, u brania ochronne, wszelkie wydawnictwa z zakresu lotnictwa i obrony przeciwgaz owej.

Na zamówienia: udządzenia chronow e, zestawy dla służby odkażającej, rękawice i buty ochronne, materiał dymotwórc zy, wapno chlorowane, oraz wszelkie inne materiały z tej dziedziny.

Wielki wybór materiałów do budow y modeli latających.

Na miejscu udziela się fachowych po rad i wskazówek z zakresu obrony przeciwlotniczogazowej.

Z Olkusza

Trzeba zająć się losem

BEZROBOTNYCH w POW. OLKUSKIM

Na terenie powiatu olkuskiego jest obecnie około 6 tys. bezrobotnych, którzy pozbawieni są od pewnego czasu zasiłków.

Równocześnie ludzi tych nie zatrudnia się z powodu nie rozpoczęcia robót publicznych.

Rzecz zrozumiała, że wśród tej licznej rzeszy panuje rozgoryczenie. Rozwiązanie kwestii zatrudnienia, wzgl. przyjścia z pomocą bezrobotnym, jest pilne i odnośne władze powinny załatwić to w najszybszym tempie.

KOBIETY — POLKI GOTOWE DO OBRONY KRAJU

Sieć Ośrodków Propagandy Pogotowia Moralnego Kobiet na terenie powiatu olkuskiego rozszerza się coraz bardziej.

Onegdaj powstały 4 nowe Ośrodki: w Pilicy — p. dr. Osiecką; w Wolbromiu Kierowniczkami Ośrodków wybrano: w Pilicy — p. dr. Osiecką; w Wolbromiu mieści — p. Stanisławę Harerową; w Wolbromiu -fabryka — p. Łoykową i Łobzowie — p. Skubitównę.

(o) AUDYCJA LITERACKA Staraniem Międzyszkolnej komisji porozumiewawczej odbyła się w Olkuszu audycja literacka w wykonaniu krakowskiego zespołu Miłośników żywego słowa. Recytowali: pp. Bogusława Czupryniówna, Jadwiga Jaworówna i Lesław Petecki.

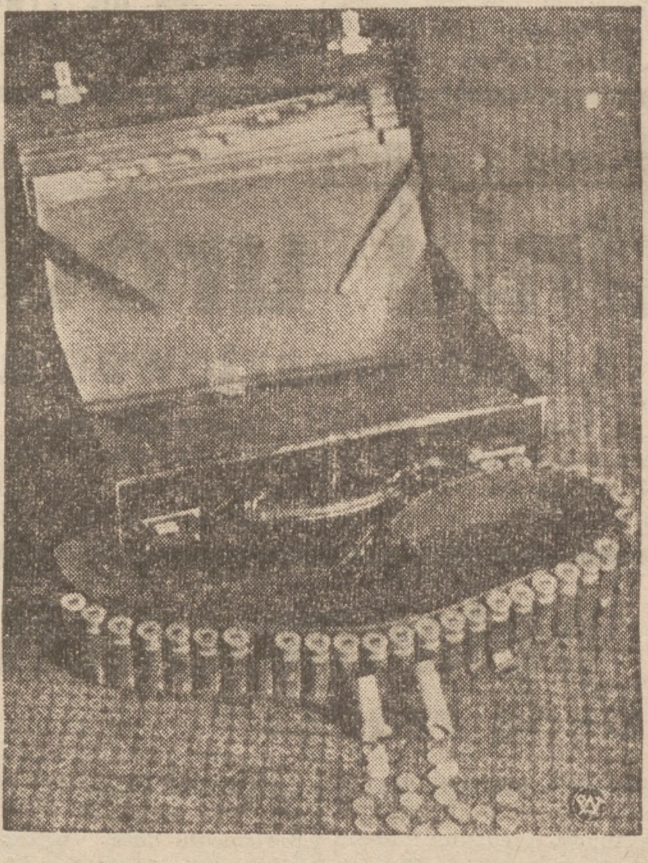
(o) AKCJA PCK. Jesteśmy proszeni o podanie do wiadomości, że instrukcje o organizowaniu ratownictwa w samoobronie plg. są w sprzedaży w kancelarii PCK. w Olkuszu w godzinach urzędowych (od 9 do 13-tej i od 17 do 19-tej) codziennie.

(o) KAŻDY ROBOTNIK 1 BON. Związek Robotników Przem. Chemicznego, odz. w Wolbromiu na onegdajszym zgromadzeniu postanowił, aby każdy robotnik fabryki „Wolbrom" zakupił co najmniej jeden bon pożyczki obrony przeciwlotniczej.

(o) DO INNEGO POWIATU Wieś Mostek, gm. Jangrot, pow. olkuskiego, definitywnie przyłączona została do gminy Szreniawa, pow. miechowskiego.

Targi Poznańskie stanęły wobec konieczności rozbudowy pawilonów targowych

Wobec silnego rozwoju przemysłu polskiego, jaki zaznaczył się w dwu ostatnich latach i w związku z tym niezwykle licznymi zgłoszeniami przedsiębiorstw do udziału w Targach Poznańskich, Zarząd Targów był zmuszony przeprowadzić nowy podział branżowy, ściślej go przestrzegając w wystawiennictwie. W roku bieżącym okazało się, iż w tej sytuacji istniejące pawilony i hale nie wystarczają na pomieszczenie i właściwe rozplanowanie wystawców. Dlatego też przed Targami Poznańskimi powstał nowy problem rozbudowy hal i pawilonów który będą musiały rozwiązać w roku przyszłym.

HOJNY DAR NA FON. ZŁOŻONY NA RĘCE P. MARSZ. ŚMIGŁEGO-RYDZA

Zdjęcie przedstawia pomysłowy dar na FON., jaki złożył bezimienny ofiarodawca, mianowicie walizkę - teczkę, pas myśliwski i 30 naboi, w których umieszczono po 10 sztuk złotych 5-cio rublówek w każdym naboju, razem 1500 rubli w złocie. Pan Marszałek polecił tą drogą podziękować ofiarodawcy.

Szczegółowa lista nagród

naszego konkursu powieściowego

W związku z ogłoszonym przez nas konkursem powieściowym zamieszczamy obecnie szczegółowy wykaz nagród, jakie przeznaczyliśmy do rozlosowania wśród uczestników konkursu którzy nadeślą trafne odpowiedzi.

NAGRODY:

1 — 150 złotych.
2 — 75 złotych.
3 — materiał na ubranie męskie
4 — materiał na kostium damski
5 — obuwie.
6 i 7 — stoliki pod kwiaty.
8 i 9 — koszule męskie
9—12 — krawaty
13—20 — przybory kuchenne
21—40 — torty i cukry
41—50 — wina i miody
51—60 — szczotki, pasty, ceraty i t. d.
61—80 — flakony perfum i wody kolońskiej
81—110 — pasty do zębów, przybory do golenia, mydła
111—140 — wartościowe książki
141—180 — roczne, półroczne, kwartalne i miesięczne bezpłatne prenumeraty „Expresu Zagłębia"
181—200 — wieczne pióra, ołówki, notesy, bruliony i inne materiały piśmienne
od 201 — wiele wartościowych upominków.

Każdy, kto pragnie więc zdobyć jedną z wielu wymienionych nagród, winien

a) natychmiast zaprenumerować „Expres Zagłębia".

b) czytać uważnie i śledzić przebieg akcji od początku do końca powieści,

c) zebrać wszystkie 10 kuponów i wraz z odpowiedzią przesłać do redakcji.

5 BOMB W LIVERPOOLU

Wczoraj w Liverpoolu wybuchło 5 bomb w dzielnicy handlowej. Kilka z tych bomb zniszczyło skrzynki pocztowe, kilka innych uszkodziło wystawy sklepowe i szereg okien w okolicznych domach. Policja prowadzi śledztwo.

POLSKA i NIEMCY

Wszystkie zdobycze terytorialne, uzyskane w ostatnich kilkunastu miesiącach przez Trzecią Rzeszę, dokonały się bez walki orężnej.

Metoda działań Rzeszy polegała na opukiwaniu organizmów państwowych, które w tej czy innej formie miały być poddane operacji. Gdy natrafiono na organizm miękki — stwarzano fakty dokonane.

Nadszedł jednak moment, w którym to opukiwanie dało inny niż dotychczas rezultat... Natrafiono na organizm — twardy.

To my byliśmy tym organizmem państwowym. Już pierwsza próba lekkiego stuknięcia, by się przekonać, jak byśmy zareagowali na zastosowanie przez nowe Niemcy metod użytych gdzie indziej — musiał w Berlinie wzbudzić przekonanie, że napotkanoby na — twardą opokę, na zdecydowane — nie! Czynniki decydujące Trzeciej Rzeszy musiały nabrać przeświadczenia, że tu trzebaby dobrze się namyślić... nim się zaryzykuje.

I dlatego też, ponieważ nowe Niemcy nie mają już przed sobą takich łatwych, bo miękkich kierunków marszu, nie sądzimy, aby obecnie w interesie Niemiec czy też reżimu hitlerowskiego leżało zdawanie przed światem egzaminu w formie zupełnie innej niż dotychczasowa.

Oczywiście: jest to wniosek, wysnuty z założeń rozumowych, z obiektywnej obserwacji. Ale trudno być prorokiem... Czasem pobudki emocjonalne są silniejsze, niż względy logiczne i obiektywne oceny.

Nie wdając się więc w proroctwa, ani nie przesądzając, co nam przyszłość wniesie, rozważmy przede wszystkim to, co jest teraz, to, co — po półtora roku zdobywczego pochodu Trzeciej Rzeszy i pierwszej próbie ze strony rządu niemieckiego jakiejś „Neuregelung" w stosunkach polsko-[illegible]ch — stanowi „rzeczywistą [illegible]stość".

Układ polsko-niemiecki z r. 1934 był niewątpliwie dziełem doniosłym, które — również niewątpliwie — wyszło obu stronom na dobre.

Gdy przed pięciu laty układaliśmy się z Rzeszą, słyszeliśmy z ust najmiarodajniejszych w nowych, poweimarskich Niemczech: nic nas nie obchodzą dawniejsze zobowiązania, ale każde nasze słowo jest święte, bezwzględnie obowiązujące.

Przyjęliśmy tę platformę. Aczkolwiek nie było to bynajmniej łatwe... Ciężkie zadanie miał rząd polski wobec własnego społeczeństwa, by w opinii publicznej stworzyć nastrój przychylny dla tego nowego ustosunkowania się...

Ale stanąwszy raz na gruncie porozumienia z r. 1934 — całkowicie dochowaliśmy wszystkiego, co w nim było i z ducha i z treści. I mamy szczery zamiar dochować. Bezsprzecznie — dzięki tej naszej postawie Niemcy w r. 1938 wiele osiągnęły. To chyba dla nikogo nie podlega żadnej wątpliwości, tak samo jak i to, że i nam ten stosunek też wyszedł do pewnego punktu na dobre.

Ale przyszedł rok 1939, a z nim szereg faktów, które musiały nie tylko pobudzić naszą czujność i wywołać cały szereg zarządzeń zabezpieczających, ale wnieść również i sporo rozczarowań. Nastąpiły przesunięcia terytorialne w naszym sąsiedztwie, które — jeśli nawet bezpośrednio nie dotyczyły tej, nie naruszały naszych granic — to jednak nie mogły być uznane przez nas za zgodne z duchem umowy naszej z r. 1934.

A już zupełnie jako sprzeczne z duchem naszej umowy sprzed pięciu laty musieliśmy uznać samą nawet chęć wszczęścia jakichś rozmów na takie np. tematy, jak przeinaczenie ustroju Gdańska w sposób nam nieodpowiadający, czy jakieś inowacje na terenie Pomorza!

Tym bardziej takie „rozmowy" stały się niemożliwe że przecież w polskiej opinii publicznej szereg faktów konkretnych z marca b. r. — „protektorat" czesko-morawski, „opieka" nad Słowacją, wypadki w „Memellandzie" — mocno zachwiały zaufaniem, czy też Trzecia Rzesza nadal stoi na stanowisku, jakie zajęła w r. 1934 i czy też w Niemczech nie ulotnił się ten duch, jaki przenikał ówczesne porozumienie...

To też jest rzeczą niewątpliwą, że w polskiej opinii publicznej wejście obecnie na drogę choćby najbardziej „niewinnych rozmów" wywołałoby tak silny oddźwięk, że uniemożliwiłby z pewnością rozmówcom z naszej strony powiedzenie czegokolwiek innego niż to co raz na zawsze zapowiedział już Marszałek Śmigły-Rydz.

W polskiej opinii publicznej nie ma zaprawdę poważniejszego prądu, któryby zmierzał do unicestwienia dobrych stosunków sąsiedzkich z kimkolwiek, a więc i z Trzecią Rzeszą. Jest natomiast na tle ostatnich wydarzeń na arenie światowej, na tle zmian, dokonanych przez Trzecią Rzeszą, w mapie Europy, zmian, obejmujących wiele terenów, sąsiadujących z Polską, powszechny prąd, przenikający całe społeczeństwo, a co do czego Niemcy mogły się już nadto dobrze przekonać w minionych tygodniach...

J. S.

Zmiana oblicza Bliskiego Wschodu

Najważniejszą jest teraz praca stawiaczy min

Doświadczenia wielkiej wojny wykazały, że gdy armie nieprzyjacielskie nie różniące się zbytnio potęgą, nie mogą się wzajem przełamać i zapadają w walki okopowe ciągnące się przez długie miesiące i lata, decydującą rolę mogą odegrać kraje odległe od głównego teatru wojny, bądź umożliwiające olbrzymie oskrzydlenie wroga, bądź też przecinając drogi łączące go ze źródłami surowców i żywności.

Dlatego właśnie tak wielką wagę przywiązuje obecnie dyplomacja (natchniona przez sztaby wojskowe) do pozycji luźno tylko związanych z właściwym terenem międzynarodowych sporów.

Bardzo z tych względów charakterystyczne są wypadki rozgrywające się w ostatnich tygodniach na wschodnich brzegach morza Śródziemnego.

Jak wiadomo, zajęcie Albanii stało się sygnałem ożywionych przesunięć floty poszczególnych mocarstw i umacniania baz morskich.

Gra toczy się o wielką stawkę — o cieśniny zamykające drogę do morza Czarnego. Turcja, korzystając z prawa przyznanego jej w Montreux w 1936 r., ufortyfikowała Dardanele, które, dobrze strzeżone przez działa forteczne i pola minowe, są w praktyce niemożliwe do zdobycia. Jednocześnie wojska skoncentrowane od strony lądu w rejonie Adrianopola, bronią cieśnin od ewentualnego ataku bułgarskiego.

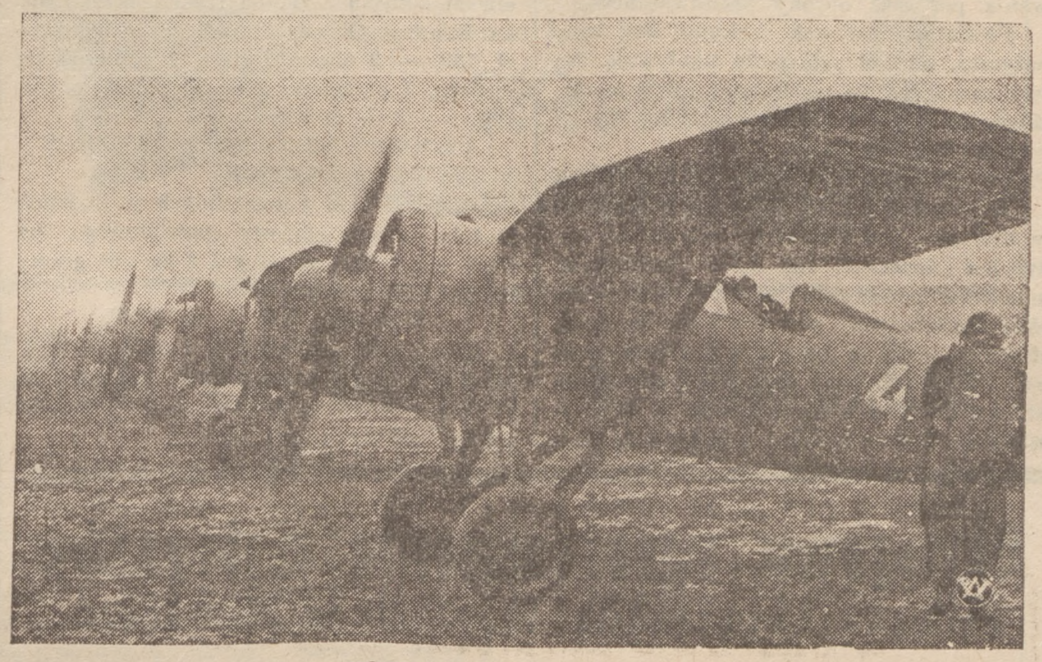
Sprawą pierwszorzędnej wagi dla zapewnienia skuteczności całemu systemowi obronnemu wschodniej części morza Śródziemnego, było ustalenie stosunków w dwóch krajach nadbrzeżnych — Syrii i Palestyny. Spory arabsko-żydowskie mogły trwać tylko tak długo, jak długo nie krzyżowały bezpośrednio interesów brytyjskich. W obecnej chwili cała długa i krwawa wojna palestyńska jest już de facto zlikwidowana. Na skutek energicznej akcji wojsk brytyjskich oddziały partyzantów arabskich poddają się masowo, lub przechodzą do Syrii, gdzie zostają rozbrojone.

Wydaje się zresztą, że to szybkie powodzenie militarne ma także inne przyczyny. Jedną z nich jest gwałtowna reakcja Arabów na zajęcie przez Italię jedynego niepodległego państwa muzułmańskiego w Europie, Albanii i płynący stąd wzrost sympatii do Anglii; drugą — rokowania w Kairze, które prawdopodobnie doprowadzą do rezultatów bardziej pozytywnych niż „konferencja okrągłego stołu". Odnosi się wrażenie że i Żydzi i Arabowie zrozumieli, że nie czas na stwarzanie trudności wysokiej protektorce.

Również w Syrii niepokoje wewnętrzne mają się ku końcowi. Na nowej sytuacji zyska bezwątpienia Turcja, której kluczową pozycję państwa zachodnio-europejskie doceniają w zupełności.

Jak widzimy w ciągu paru tygodni zmienia się całe oblicze Bliskiego Wschodu. Wszelkie ważne dotychczas względy poszły w kąt wobec pracy stawiaczów min w Dardanelach, Haifie i innych punktach strategicznych.

Miecz

POTĘGA LOTNICZA POLSKI.

Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej jest przeznaczona na stworzenie polskiej potęgi lotniczej i uzupełnienie artylerii przeciwlotniczej.

Na zdjęciu eskadra polskich samolotów myśliwskich na chwilę przed odlotem.

Na szpaltach pism

W kręgu błędów dyplomacji niemieckiej

W związku z zapowiedzianą na dzisiaj mową Hitlera „IKC" zamieszcza obszerny artykuł Konrada Wrzosa, w którym autor omawia błędy dyplomacji niemieckiej dokonane w ostatnim okresie. Autor stwierdzając, że struny nerwów narodu niemieckiego zostały przeciągnięte wylicza zamierzenia kanclerza Hitlera, zdobycze i skutki owych zdobyczy.

Konrad Wrzos pisze:

Jakie były zamierzenia Hitlera?

1) podniesienie narodu niemieckiego i **2) zjednoczenie niemczyzny.**

A jak przedstawia się „kalendarz polityczny" dokonań Hitlera?

1) Podniósł naród niemiecki z upadku, 2) zjednoczył go, 3) porozumiał się z Polską, 4) podbił Austrię, 5) zajął Sudety, 6) porozumiał się z Anglią i Francją, 7) zajął Czechosłowację, 8) wzmógł akcję niemiecką na południowym wschodzie Europy, 9) zajął Kłajpedę, 10 wystąpił z postulatami wobec Polski.

I cóż się w rezultacie stało?

1) „Silna, zwarta i gotowa" jest Polska. 2) zbudziła się Anglia, 3) zjednoczyła się Francja, 4) zaniepokoiły się narody południowo-wschodniej Europy, 5) wzmogły swą czujność narody północne, 6) buntować zaczęli się Czesi i knuć Słowacy, 7) spiskować Austriacy, 8) duch krytyki wzrósł w Rzeszy, 9) przemówiła Ameryka, przestrzegając Hitlera przed wojną, która 10) doprowadzi naród niemiecki do upadku.

Łuk, który zatoczył naród niemiecki pod wodzą Adolfa Hitlera, był tak widoczny, że nie ulega dziś wątpliwości, iż prezydent Roosevelt zwrócił się do kanclerza Hitlera ze swym apelem pięć minut przed 12-tą.

Napoleon załamał się od wyprawy hiszpańskiej, gdy jego sile przeciwstawiła się siła wolnego narodu. Napoleon upadł, gdy jego wojny wyzwoleńcze zamieniły się w podbój Europy. Hitler szedł dopóty na przód, dopóki mu nie przeciwstawiono siły. Pierwszą klęską, jaką poniosła Rzesza, był wynik bezkrwawego pojedynku między Berlinem i Warszawą.

Na metody wojskowe, stosowane przez Niemców odpowiedziała Polska zastosowaniem podobnych metod.

Na froncie politycznym

SEJM BĘDZIE OBRADOWAŁ CAŁE LATO

Polska Ag. Infor. przyniosła wiadomość z terenu sejmowego, według których Sejm miałby obradować w ciągu całego okresu letniego. Do chwili obecnej do laski marszałkowskiej złożonych zostało ok. 30 projektów rządowych. Biuro planowania OZN. przedłożyło również swemu Prezydium kilka projektów ustaw. Projekty te będą akceptowane w tych dniach przez gen. Skwarczyńskiego i na jednym z pierwszych posiedzeń Sejmu złożone do laski marszałkowskiej.

W tych dniach bawili w Warszawie posłowie gen. Żeligowski, Dudziński i ks. Lubelski. W związku z tym poinformowani twierdzą, że grupa niezależnych również wniesie kilka projektów.

Tak więc Sejm będzie miał obecnie wiele pracy.

W ten sposób po raz pierwszy od lat 10-ciu, 8-miesięczna doroczna pauza w pracach parlamentu zostałaby przerwana.

ARESZTOWANIE ZAKONNIKÓW W B. AUSTRII

Władze hitlerowskie aresztowały we wtorek prawie wszystkich zakonników O.O. Benedyktów z Opactwa Gottweig w Austrii Dolnej. Aresztowany został przeor Opactwa dr. Strochsacker oraz 10 zakonników. Przyczyny aresztowania są na razie nie znane.

Subskrypcja P. O. P. i ofiary na F. O. N. w Zagłębiu Dąbrowskim

Na ręce starosty będzińskiego złożono nast. ofiary na FON.: 17 osób, przedmioty wartościowe i 350 zł.., zaś firmy i organizacje przedmioty wartościowe oraz 10.494.33 złote.

* * *

W komunalnej kasie oszczędności w Czeladzi złożono na FON. przedmioty wartościowe oraz papiery na 210 zł., gotówką 268.32 zł. zaś pracownicy zakł. ceramicznych „Józefów", i firmy J. Witwicki w Czeladzi zadeklarowali jednodniówkę, która przyniesie 2.522.87 zł. Zadeklarowaną pożyczkę obrony przeciwlotniczej ofiarowano na FON. w wysokości 400 zł.

* * *

W banku udziałowym w Dąbrowie Górniczej złożyło na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej 126 osób na łączną kwotę 7.220 zł. Nadto złożono przedmioty srebrne i złote znacznej wartości.

Na FON. zadeklarowano łączną kwotę zł. 791 i przedmioty wartościowe.

* * *

W gminie Zagórze wpłaciło na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej 156 osób, w łącznej kwocie 6.360 złotych, zaś na FON. złożyło 40 osób przedmioty wartościowe i gotówkę w wysokości 888 złotych.

* * *

W starostwie grodzkim w Sosnowcu złożyło 91 osób różne przedmioty złote i srebrne znacznej wartości, z przeznaczeniem na obronę przeciwlotniczą.

* * *

Leokadia Włodarska z Zagórza ofiarowała na FON. 1 złotą obrączkę, kolczyki złote, złom złoty i mosiądz.

ROBOTNICY W SŁAWKOWIE NA POP

Donosiliśmy o ofiarności robotników fabryki braci Szajn w Sławkowie, którzy ofiarowali po jednej dniówce na FON. Obecnie członkowie związku pol. związku zawodowego postanowili subskrybować pożyczkę obrony przeciwlotniczej: zarabiający do 40 zł. miesięcznie — 1 bon, do 100 zł. — 2 bony i do 150 zł. — 4 bony.

„MŁODA WIEŚ" NA POP.

Powiatowy zarząd związku „Młodej Wsi" w Olkuszu wydał odezwę do swoich członków, nawołując młodzież wiejską, grupującą się w tej organizacji, do subskrybowania pożyczki obrony przeciwlotniczej.

Powiatowy związek zakupił trzy bony pożyczki, od kół zgłoszenia napływają. Należy zaznaczyć, że na terenie powiatu olkuskiego istnieje 30 kół zw. „Młodej Wsi" z przeszło 900 członkami.

PRZY „ŚWIĘCONYM" ZBIÓRKA NA FON

W przedszkolu im. Elżbiety Połotnikoff w Kluczach pod Olkuszem, odbyło się tradycyjne „święcone" dla dzieci przedszkola, urządzone przez koło rodzicielskie. Po okolicznościowym przemówieniu ks. prob. Misterka, dziatwa urządziła przedstawienie p.t.: „Wielkanocny Baranek' i odtańczyła krakowiaki pod kierownictwem p. Wydryszkówny, kierowniczki przedszkola. Podczas wspólnej herbatki zebrano 40 zł. na F. O. N.

* * *

Nauczycielstwo szkół powszechnych m. Będzina złożyło w dniu 25 bm. za pośrednictwem ogniska ZNP. na ręce pana starosty na Fundusz Obrony Narodowej w gotówce zł. 780, — 2 obrączki złote, 2 papierośnice srebrne, 1 pucharek srebrny i bilonem ros. srebr. — 3 rb. 80 kop.

MŁODZIEŻ SZKOLNA W BĘDZINIE NA FON.

Młodzież szkół powszechnych w Będzinie złożyła na ręce starosty powiatowego na FON. sumę 2057 zł. 43 gr., 2 kg. 364 gramy srebra i 23 gramy złota.

SZKOŁA NR. 4 na FON.

Koło Opieki szkoły Nr. 4 dało na FON 70 zł., Dziatwa samorzutnie zebrała 110 zł. klasy 4 zakupiły 2 bony. Personel szkoły subskrybował 1640 zł.

Mieszkańcy Sielca
SKŁADAJĄ NA FON. STARE ŻELAZO ZŁOM.

Strzelecki Klub Sportowy w Sosnowcu - Sielec zwraca się z apelem do wszystkich mieszkańców dzielnicy Sielec o składanie na cele wojskowe różnego starego żelaza, mosiądzu, miedzi, cynku itp. do lokalu klubu, mającego siedzibę przy ul. Narutowicza 17. Złom można składać do dnia 1 maja br. codziennie od godz. 18 do 21. Ofiarodawcom będą wydawane pokwitowania.

—oOo—

Zakaz publicznych
OBCHODÓW 1-MAJOWYCH.

Prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął przedstawicieli Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS i Komisji Centralnej Klasowych Związków Zawodowych w osobach Arciszewskiego Tomasza, Pużaka Kazimierza i Topinka Wilhelma w sprawie obchodu 1 go maja.

P premier oświadczył, że ze względu na sytuację nie udzieli w roku bieżącym zezwoleń na pochody ani też na zgromadzenia publiczne pod gołym niebem. Obchody mogą być urządzane jedynie w lokalach zamkniętych.

Jednocześnie p. premier oświadczył, że ograniczenia tego nie traktuje jako precedensu, obowiązującego na przyszłość w stosunku do obchodów 1-go maja.

Okręgowe zgromadzenie delegatów
Związku Legionistów Polskich w Sosnowcu

W ub. niedzielę odbyło się okręgowe zgromadzenie delegatów związku legionistów polskich w Sosnowcu, na które przybyli delegaci oddziałów zw. leg. pol. oraz kół pułkowych z powiatów: Będzin, Częstochowa, Olkusz, Zawiercie.

W toku obrad omawiano sprawy organizacyjne i polityczno - społeczne oraz dokonano wyboru władz.

Do zarządu okręgu weszli: pp. Almstaedt H. (prezes) Cholewicki R., Rabsztyn P., dr. Rajs M., Dudzicz F., Łapiński M., Szwaja L. i zastępcy: pp. Cholewa Z., Martyniak K., Góralczyk W. i Szymański Wł. Do komisji rewizyjnej weszli: pp. Matyszkiewicz, Skrzypczak, Grabowski, Kłębek, Florczyk i zastępcy: Tomiakowski i Hoffman.

W końcu obrad wysłano depesze do Pana Prezydenta Rzeczpospolitej, Marszałka Śmigłego-Rydza, do Pani Marszałkowej Piłsudskiej i Komendanta Naczelnego zw. leg. pol. pułk. Ulrycha. Obradom przewodniczył p. Kobyłecki Wacław.

Zebrani deklarując dalsze 500 zł. na FON., stwierdzają, iż pewien odłam społeczeństwa naszego nie bierze należytego udziału w subskrypcji POP., ofiarując w stosunku do swych możliwości bardzo mało albo ustosunkowują się zupełnie obojętnie. Zaznaczyć należy, że ci obywatele nie tylko, że dla odzyskania niepodległości Państwa Polskiego ani jednej kropli krwi nie uronili, ani też nie oddali jednego grosza na ten cel, ale z dobrodziejstwa niepodległości w całej pełni korzystają i pomnożyli znacznie swój stan majątkowy lub zgoła dużych majątków niejednokrotnie się dorobili.

Zebrani na zgromadzeniu tą drogą zwracają się do tych właśnie obywateli z przypomnieniem, że celem subskrypcji POP. to nietylko obrona granic Rzeczpospolitej Polskiej i Jej Niepodległości, ale i obrona dotychczasowego stanu posiadania tych obywateli, obrona ich majątków i obrona dalszego swobodnego rozwoju ich dóbr materialnych w Państwie Polskim.

W razie gdyby ten oporny i obojętny odłam społeczeństwa naszego, pomimo ciążącego na nim obowiązku, nie spełnił swego zadania w tym stopniu, na jaki jego stan majątkowy mu pozwala, zebrani na okręgowym zgromadzeniu delegatów zw. leg. pol. w Sosnowcu postanowili zwrócić się do czynników miarodajnych o zastosowanie wszelkich możliwych środków w stosunku do opornych.

Katastrofa budowlana w Sosnowcu
przedmiotem rozprawy sądowej

Przedmiotem wczorajszego procesu w sądzie okręgowym w Sosnowcu była sprawa pamiętnego zawalenia się domu mieszkalnego przy ul. Floriańskiej 22 w Sosnowcu. O spowodowanie tej katastrofy odpowiadał 60 letni przedsiębiorca budowlany Władysław Targoński (Wapienna 7), który mając obowiązek czuwać nad bezpieczeństwem robót przy budowie domu, projektowanego przy ul. Floriańskiej 24, bezprawnie polecił wykopanie dołów pod fnudamenty nowobudującego się domu i założenie tych fundamentów niekwalifikowanym murarzom, odstępując poza tym od zatwierdzonego przez wydz. bud. zarządu miejskiego w Sosnowcu projektu budowlanego. Wykonanie poleceń przedsiębiorcy, spowodowało zawalenie się sąsiedniego domu nr. 24. Katastrofa nie przybrała większych rozmiarów i nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach tylko dzięki spostrzeżeniu pękania ścian walącego się domu przez jednego z lokatorów tego domu, Wincentego Capigi, który w porę zaalarmował pozostałych lokatorów. W gruzach zawalonego domu stracili oni jedynie swój dobytek. Sąd uznał winnym Targońskiego nieumyślnego spowodowania niebezpieczeństwa i skazał go na 500 złotych grzywny z zamianą w razie niezapłacenia na 100 dni aresztu.

Drzazgi
KOMORNE

Termin subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej dobiega końca. W związku z tym daje się zauważyć znaczny wzrost wpłat. Wszyscy chcą wypełnić swój obywatelski obowiązek deklarując w miarę sił, a nierzadko ponad swe skromne siły.

W tym okresie — jak nam doniesiono — znalazło się kilku właścicieli domów, którzy nie bacząc na obecną sytuację podnieśli wysokość komornego o dość znaczną kwotę. Bali się, by do pierwszego nie spóźnić i już teraz rozesłali listy do lokatorów w sprawie owej podwyżki.

Stanowisko tych panów nie jest — nazwijmy to delikatnie — ładne. Teraz gdy każdy swój zbędny grosz oddaje państwu, panowie owi przypomnieli sobie, że należy powiększyć swój zysk z posiadanych domów.

Warto by przy okazji sprawdzić, jaki był ich udział w ogólnej akcji subskrypcyjnej. wlm.

—oOo—

Prace świetlicowe
O. Z. N. KOŁA W SIELCU

Obóz Zjednoczenia Narodowego w Sielcu urządza w poniedziałki od godziny 20-tej do 21-wszej odczyty znanych prelegentów w Zagłębiu dla członków i wprowadzonych osób.

Pierwszy odczyt wygłosił prof. A Majewski w świetlicy O.Z.N. w Sielcu w dniu 24. b. m. przy licznym udziale członków.

Profesor A. Majewski scharakteryzował ważniejsze okresy historyczne Polski przed rozbiorem, przechodząc następnie do okresów walki czynnej o odzyskanie i utwalenie niepodległości — powstań narodowych, drużyn strzeleckich, Legionów Józefa Piłsudskiego i świetnej Armii Polskiej.

Chwila obecna wymaga wielkich wysiłków i ofiar, które podjąć i złożyć obowiązany jest każdy obywatel.

Przewodniczący Koła St. Abratański przedłożył członkom stan rozpoczętych prac odnośnie uświadomienia i zainteresowania mieszkańców powstałą świetlicą O.Z.N. w Sielcu, akcją wyborczą do Samorządu, zbiórką łomu starego żelaza i metali na cele dozbrojenia armii, apelując do członków o ścisłą współpracę w zamierzeniach Koła O. Z. N.

Świetlica O.Z.N. mieści się przy ul Narutowica 17 i czynna jest każdodziennie od godziny 18-tej do 21-wszej.

Zapisy nowych członków do Obozu Zjednoczenia Narodowego przyjmuje sekretarz Koła w świetlicy w poniedziałki od godziny 19-tej do 20-tej.

W związku z prowadzoną zbiórką należy łom starego żelaza i metali składać w świetlicy O.Z.N., każdodziennie od godziny 18-tej do 21-wszej

—oOo—

Alkoholizm jako zagadnienie
KULTURALNO - ETYCZNE.

Pod takim tytułem zostanie wygłoszony przez p. Kazimierza Kalinowskiego, prezesa Polskiego Tow. Walki z Alkoholizmem „Trzeźwość" z Krakowa odczyt publiczny z cyklu odczytów organizowanych przez Powszechne Wykłady Uniwersytetu Jagiellonskiego w Krakowie urządzony staraniem zarządu oddziału PZZPP. i H. w Sosnowcu. Odczyt odbędzie się dziś o godz. 19 w lokalu związku przy ul. Sienkiewicza 17-a (sala reprezentacyjna). Organizatorzy zapraszają do wysłuchania tej ciekawej prelekcji najszersze grono miejscowego społeczeństwa. Wstęp na odczyt bezpłatny.

Na froncie pracy

Nieuregulawana sprawa rent

dla emerytów Huty Bankowej

W dniu wczorajszym, w inspektoracie pracy w Sosnowcu odbyła się konferencja w celu uregulowania sprawy rent dla emerytów Huty Bankowej w Dąbrowie

Jak w swoim czasie donosiliśmy, związki robotnicze wystąpiły z żądaniami, aby dyrekcja huty wypłaciła renty zemerytowanym robotnikom. Na jednej z odbytych poprzednio konferencji dyrekcja huty odmówiła wypłaty rent czy odpraw, motywując to tym, że płaci odpowiednie świadczenia dla zakładu ubezpieczeń.

Inspektor pracy wysunął wniosek kompromisowy, aby dyrekcja huty wypłaciła robotnikom renty miesięczne w wysokości 1 zł. za każdy przepracowany rok pracy, mniej renta, którą dany robotnik otrzymuje z zakładu emerytalnego.

Wobec nie wyrażenia zgody na ten wniosek w dniu wczorajszym obecny na konferencji insp. okręgowy inż. Maciejewski wysunął z insp. Rosenem wspólny wniosek aby huta wypłacała emerytom rentę w wysokości 20 zł. oprócz renty ustawowej, którą wypłaca emerytom ubezpieczalnia. Wniosek ten uzyskał aprobatę przedstawicieli związków robotniczych i emerytów. Dyrekcja huty przedłoży ten wniosek zarządowi towarzystwa, który w ciągu dwuch tygodni da ostateczną odpowiedź. Może więc wreszcie sprawa ta zostanie załatwiona.

Nowe władze

Ochotniczej Straży Pożarnej w Będzinie

W sali posiedzeń rady miejskiej w Będzinie odbyło się walne zebranie członków miejscowego Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej.

Przewodniczył zebraniu wiceprez. T. Goc, asesorowali pp.: Flasiński, Szmara i Pacholec. Sekretarzował p. J. Gęborski Sprawozdanie z działalności zarządu referował St. Watko, sprawozdanie kasowe i komisji rewizyjnej p. Fr. Nowara i sprawozdanie z działalności służby czynnej nacz. L. Jędralski.

Plan działalności oraz budżet na rok 1939/40 uchwalono bez zmian.

Budżet zamknięto ogólną sumą 13.840 zł. W skład zarządu obecnie wchodzą: prezes — Kazimierz Lengas, I wiceprezes — L. Jędralski, naczelnik straży, II wiceprezes — Franciszek Nowara, sekretarz — Stefan Wątko, członkowie: kpt. Maciej Zachara, Gęborski Jarosław, Stefan Flasiński oraz przedstawiciel zarządu miejskiego wicepr. T. Goc. Komisja rewizyjna: dyr. R. Rogójski — przewodniczący, W. Masłoń — wiceprzewodniczący, członkowie: Wł. Kłapcia, E. Popielecki i Z. Jaworski.

2500 zł. ukryte w skarpetce

padły łupem złodzieja

Stanisław Kula z Czarnej Góry w Olkuszu zameldował na policji o skradzeniu mu zł. 2.430. — gotówką, przechowywane za szafą w skarpetce pod starym kamaszem i starą czapką.

O kradzież tę 55-let. poszkodowany Kula posądza swoją 23-let. przyjaciółkę Wiktorię Stach, która została zatrzymana. Również został zatrzymany przyjaciel Stachówny, bezrobotny Władysław Łaskawiec..

BANK „SPOŁEM" PRZYJMUJE W NIEDZIELĘ SUBSKRYPCJĘ POŻYCZKI OBR. PRZECIWLOTNICZEJ

Proszeni jesteśmy o podanie do ogólnej wiadomości, że Bank Społem w Sosnowcu subskrybować będzie Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej w najbliższą niedzielę i w dniu święta 3-go maja.

— **ZABAWA WIOSENNA.** Staraniem O.M.P. ogniska im. Tadeusza Hołówki w Sosnowcu, odbędzie się w dniu 29 b. m. w salach Domu Społecznego, wielka zabawa wiosenna, z której dochód przeznaczony jest na FON.

— **CZARNA KAWA DANCING** Zarząd Stowarzyszenia Pan Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo Parafii W.N.M. Panny w Sosnowcu urządza dnia 30 b. m. czarną kawę — dancing w podziemiach Savoy'u na rzecz najbiedniejszych wspieranych przez Stowarzyszenie.

—oOo—

Z Zawiercia

(z) **ZAWIERCIANIE NA P.O.P.** Poniżej podajemy szereg nazwisk zawiercian subskrybentów Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej: Notariusz Karczewski Zygmunt zł. 1.600, Kwietniak Stefan zł. 400, Dyr. Kasprzycki Ludwik zł. 540., Dr. Lipowski zł. 120. Woźniak Czesław zł. 120, Związek Majstrów Fabrycznych — Zawiercie zł. 200, Dyr. Chrzanowski Wacław zł. 200, Koło Opieki Rodzicielskiej Gimnazjum Kupców zł. 200, Janus Jan zł. 200, Pasierbiński Stanisław zł 1.000, dyr. Dębski Edmund zł. 1.500, Dyr. Wesołowski Seweryn zł. 800, Pawłowski Kazimierz zł. 700, Pęczkowski Stanisław 500, inż. Stephan Edward zł. 1.200. Latek Władysław zł. 1.200, Dr. Perłowski Kazimierz zł. 1.600, Dyr Masłowski Ludwik zł. 500 Ks. Kan. Wajzler Bolesław 500. inż. Steplan Edward zł. 1.200, Dyr. Jakliczowa Henryka zł. 300, Windman M. H. zł. 1.600 — i 100 —na FON., Welcel Stanisław zł. 500 Związek b. Więźniów Politycznych zł. 100 Strojniak Paweł zł. 100, Dymecki Stanisław zł. 100, Kuśmierski Ludwik zł. 200, K.K.O. Zawiercie zł. 20.000, Chemimetal Zarząd firmy 5.000, pracownicy zł. 2.984, inż. Dutka Stanisław zł. 600, Schlesingerowa Gabryela zł. 1.000 Wałowska Basia zł. 1.000 Pracownicy Pocztowi w Zawierciu zł. 1.840. Dyr. Chybalska Kamilla zł. 220. Jan Nowak zł. 2.000, Maciej Pleban zł. 5

Wiadomości bieżące

Piątek 28 Kwiecień

Dziś: Pawła
Jutro: Piotra
Wschód słońca: 4,50
Zachód słońca 18,40

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:

J. Garbaczewskiego, ul. Sienkiewicza 9
C. Truszkowski, ul. Piłsudskiego 46
L. Turskiego, ul. 3 go Maja 18
W. Wasilewskiego, ul. Modrzejowska 10
W. Zielezińskiego, ul. Orla 28.

—oOo—

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś o godz. 16 na ogólne żądanie drugi i ostatni występ Stanisławy Engelówny i Mieczysława Cybulskiego w sensacyjnej sztuce Bachwica pt. „Awantura jednej nocy". Bilety po cenach zniżonych do nabycia w Orbisie.

W sobotę, o godz. 20.30 Teatr Miejski odegra w Dąbrowie w sali Resursy komedię „Dlaczego zaraz tragedia". Bilety wcześniej do nabycia w restauracji p. Pietrzaka.

W niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 16.30 i 20.30 dwa przedstawienia pełnej humoru komedii Romana Niewiarowicza pt. „Dlaczego zaraz tragedia". Bilety wcześniej do nabycia w Orbisie.

— **PODZIĘKOWANIE.** Kierownictwo szkoły nr. 4 w Sosnowcu składa Panu Lamprechtowi serdeczne podziękowanie za zaofiarowanie cennych roślin do ogródka botanicznego i dla dekoracji rabatek.

— **SAMOPOMOC SPOŁECZNA KOBIET W SOSNOWCU** urządza koncert w dniu 30 bm. o godz. 20 w sali Gimn. Staszica. Całkowity dochód z koncertu organizacja przeznacza na FON. Słowo wstępne wypowie dyr. Zyllingerowa. Udział w koncercie biorą pp. Irena Lewińska, Elżbieta Sobolewska, Wanda Zyllingerówna, dyr. Vorbrodt, prof. Sieja, Antoni Brauner, Stanisław Brauner, Stefan Pachelski. Ceny biletów od 50 gr. do 3 zł

— **ZEBRANIE KOŁA PRZYJACIÓŁ HARCERZY.** Odbyło się walne zebranie członków koła przyjaciół harcerzy przy 90 ZDH. w Sosnowcu, gdzie po wysłuchaniu przemówienia uchwalono głosować przy wyborach do samorządu na listę Chrześcijańsko - Społecznego Zjednoczenia Narodowego.

„Jajko Wielkanocne"

U REZERWISTÓW NA ŚRODULI.

Staraniem Związku i Rodziny Rezerwistów koła Nr. VI Środula odbyło się tradycyjne „Jajko wielkanocne" dla członków i zaproszonych gości.

Na wstępie przewodnicząca Rodziny Rezerwistów p. A. Jeruszkowa i prezes Związku Rezerwistów p. Stefan Chruściel powitali przedstawiciela duchowieństwa parafii Nowego - Sielca w osobie ks. Zaborskiego, który przemówił do uczestników. Zebrani uczcili przez powstanie i zachowanie minutowej ciszy pamięć Wielkiego Budowniczego Polski I Marszałka Józefa Piłsudskiego, poczem orkiestra odegrała I-szą Brygadę.

W dalszym ciągu witali gości i przedstawicieli zwierzchnictwa: przedstawicielkę Rady Rodziny Grodzkiej p. Grzybowską, przedstawicieli Zarządu Grodzkiego Związku Rezerwistów w osobach p. Wiatrowskiego, prezesa Koła Śródmieście i p. Biernata Wojciecha, komendanta Koła Hulczyński, którzy kolejno przemawiali. W końcu przemówił referent wychowania obywatelskiego p. Bolesław Jeruszka.

—oOo—

— **ZWIĄZEK PAŃ DOMU W SOSNOWCU** zakupił pożyczkę przeciwlotniczą w sumie 200 zł. w Banku Sp. Zarobkowych.

— **WALNE ZGROMADZENIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO** w Sosnowcu odbędzie się w sobotę dnia 29 bm. o godz. 18.30 w sali domu społecznego w Sosnowcu.

— **ZBIÓRKA B. OCHOTNIKÓW WOJ. W BĘDZINIE.** Zarząd Związku b. ochotników Armii Polskiej Oddział w Będzinie zawiadamia członków, że w dn. 3 maja o godz. 8.40 rano odbędzie się zbiórka członków przy ul. Okrzei 5.

— **ZARZĄD ZWIĄZKU LEGIONISTÓW POLSKICH ODDZIAŁ W CZELADZI** powiadamia swych członków, że dnia 30 bm. odbędzie się zebranie informacyjne w sali zarządu miejskiego w Czeladzi o godzinie 10 rano.

— **OFICEROWIE I PODCHORĄŻOWIE REZERWY.** Zarząd koła w Sosnowcu komunikuje, iż por. rez. M. Korzeniowski (Sosnowie, Księgarnia »Polonia« Tel. 6.15.36) nadal przyjmuje zgłoszenia do Z.O.R., wydaje deklaracje członkowske, oraz udziela wszelkich informacji nowowstępującym.

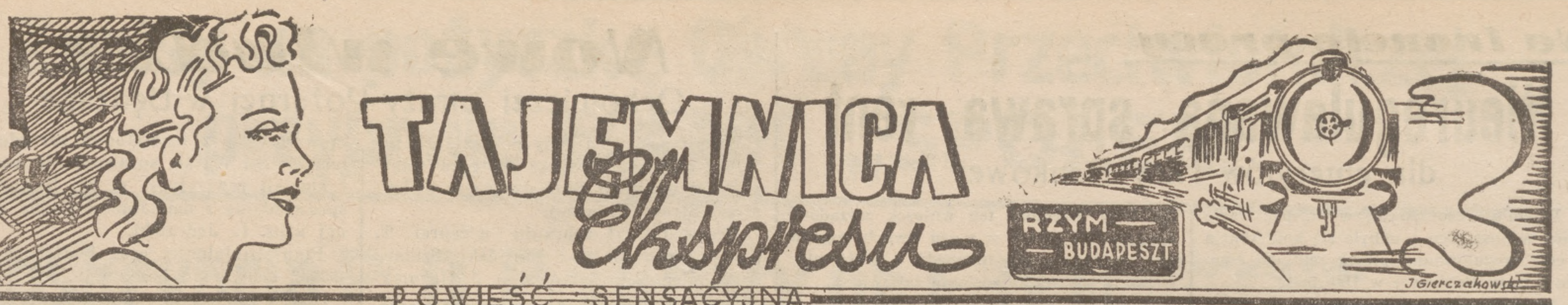
— **DOROCZNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW SEKCJI DOZORCÓW GÓRNICZO - TECHNICZNYCH PZZPP. i H. W SOSNOWCU** odbędzie się w nadchodzącą niedzielę dnia 30 bm. o godz. 10 w lokalu związku w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza nr. 17-a. Obecność wszystkich członków sekcji obowiązkowa.

Śmierć górnika

pod zwałami węgla

Kopalnia „Milowice" koło Sosnowca była terenem wypadku, którego ofiarą padł górnik Franciszek Mroczek. Na oddziale kopalni pod pochylnią olbrzymie masy węgla oberwały się niespodziewanie ze stropu, zasypując nieszczęśliwego.

Akcja ratunkowa trwała cały dzień. Wieczorem wydobyto Mroczka już nieżywego. Osierocił on żonę i dzieci.

POWIEŚĆ SENSACYJNA

STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI

Ekspresem kursującym na linii Rzym—Budapeszt podróżuje w towarzystwie swej damy — Polki Zofii Barskiej włoska arystokratka marchese Grimani. Jednocześnie tym pociągiem jadą dr. Olsza, który bez przerwy asystuje Zofii Barskiej i pułkownik Alessandro Rosso, cichy wielbiciel pięknej, bogatej i wytwornej marchesy Grimani.

W przedziale podczas nieobecności Zofii Barskiej marchesa Grimani prowadzi ożywioną dyskusję na temat swej towarzyszki z fryzjerem Baldassare Ciappelletto, który jak to można wyczuć z jego słów, czuje nieuzasadnioną antypatię do Zofii. Obecny przy tym pułkownik Rosso broni z entuzjazmem osoby Barskiej, przez co naraża się na niechęć fryzjera, jak również marchesy.

W wagonie restauracyjnym dokąd podróżni udali się na posiłek Zofię Barską zaciekawia Japończyk, na którego zaczyna zwracać dużą uwagę. Japończyk również zainteresował się jej osobą i stara się usilnie zawrzeć z nią znajomość. Natknąwszy się na Zofię w wagonie prosi ją o spotkanie.

Zofia Barska weszła przypadkowo do kabiny sypialnej nr. 105 i znalazła zamordowanego mężczyznę. Powstało zamieszanie Kierownik pociągu zatrzymał pasażerów pod obserwacją do najbliższej stacji. W Budapeszcie odstawiono na bocznicę wraz z pasażerami wagon w którym dokonano morderstwa. Sopron szef wydziału bezpieczeństwa budapesztańskiej policji kryminalnej, prowadzi śledztwo. Przesłuchano konduktora, który daje mętne odpowiedzi. W czasie przesłuchania wchodzi służbowy policjant i melduje, że przybył lekarz sądowy oraz, że jeden z pasażerów pragnie złożyć ważne zeznania. Sopron w towarzystwie inspektorów policyjnych i lekarza sądowego udaje się na miejsce zabójstwa.

W wagonie gdzie leżał zamordowany, lekarz sądowy dokonał oględzin W czasie rewizji znaleziono sztylet, którym zamordowano, jak się okazało z dowodów Luigi Tocello.

Po powrocie do hali dworcowej, natrafiają na scenę kłótni pułkownika z konduktorem. Pułkownik żąda powiadomienia ambasady włoskiej o zatrzymaniu ich pod dozorem policyjnym, przy czym objaśnia szefa bezpieczeństwa o zniknięciu tajemniczego Amerykanina. Gordon, szef bezpieczeństwa składa sprawozdanie sędziemu śledczemu. Sędzia przesłuchuje marchesę, która wybiela Barską. Marchesa zostaje zwolniona z tym, że nie ma prawa opuszczać miasta.

——oUo——

13)

— Tak. A co się tyczy kelnera...

— O tym pomówimy później. Oczywiście najbardziej poszlakowana jest przede wszystkim ta osoba, którą spotkano na miejscu przestępstwa.

— Słusznie. Proponuję, by ją natychmiast aresztować.

— Zanim cokolwiek postanowimy, rozpatrzmy każdy szczegół z osobna i porównajmy go z innymi faktami. Byłoby najlepiej przesłuchać najprzód te osoby, które znajdowały się w kabinach, sąsiadujących z miejscem zbrodni. Zgodnie z pańskim szkicem, byli to pasażerowie, zajmujący kabiny 104 i 107; kabina 106 była pusta.

— Dobrze zatem. W kabinie 104 spała pewna marchesa, w 107 zaś jakiś pan.

— Przesłuchajmy więc najprzód tych dwoje, a następnie owego pułkownika, który się tak niecierpliwi i żąda powiadomienia posła włoskiego

Imre Sopron wstał z krzesła, uchylił drzwi i wydał odpowiednie polecenia policjantowi, pilnującemu zatrzymanych. Sędzia śledczy ulokował się przy długim stole, na którym rozłożył rozmaite papiery; nadał on swej twarzy wyraz nieprzeniknionej obojętności. Sopron usiadł z jego prawej strony, zaś inspektorowie Szalk i Györ zajęli miejsca naprzeciwko sekretarza, mającego prowadzić protokuł.

Marchesa weszła ciężkim krokiem, podtrzymywana przez policjanta, który zresztą zaraz opuścił pokój. Widać było, że jest cierpiąca; jej piękna twarz była bardzo blada.

— Pani będzie łaskawa spocząć — powiedział łagodnie sędzia śledczy świetną włoszczyzną i wskazał jej krzesło. — Spodziewam się, że zdoła pani odpowiadać na moje pytania?

— Jestem do pańskiego rozporządzenia — odparła marchesa usiłując się uśmiechnąć i dodała: — Nie mam przecież innego wyboru...

— Pani jest zatem marchesą Grimani; czy mogę panią prosić o dowód osobisty? — Przejrzał wręczony mu dokument i zapytał: — Pani wsiadła do pociągu w Rzymie?

— Tak, wczoraj rano o godzinie ósmej.

— Sama?

— Nie, w towarzystwie panny Zofii Barskiej.

— Od kiedy panna Barska jest pani damą do towarzystwa?

— Mniej więcej od czterech tygodni. Złożyła swą ofertę na moje ogłoszenie. Ponieważ okazała mi doskonałe świadectwa i referencje, a przy tym wywarła na mnie osobiście dodatnie wrażenie, zaangażowałam ją.

— Czy była pani dotychczas z niej zadowolona?

— Nawet bardzo.

— Nie wie pani, czy ma ona jakich znajomych w Rzymie?

— O ile wiem, nikogo w Rzymie nie znała... Owszem, owszem poznała tam pewnego pana, który jechał tym samym, co i my pociągiem. Przedstawiła mi go wczoraj w wagonie restauracyjnym. Nazywa się, zdaje się, doktór Olsza.

— Czy wie pani o nim coś bliższego?

— Nie. Co do tego udzieli panu bliższych wyjaśnień panna Barska.

— Dobrze! — Sędzia zrobił krótką przerwę, po czym znów powrócił do przesłuchiwania: — Pragnąłbym teraz, pani marcheso, zadać pani kilka pytań, dotyczących celu jej podróży do Budapesztu.

— Czy to jest konieczne?

— Oczywiście!

— Otóż, jak pan widzi, jestem jeszcze w żałobie. — Wskazała na swą wytworną czarną toaletę. — Rok temu umarł mój mąż; pozostawił on dosyć skomplikowany testament który dotychczas nie jest jeszcze całkowicie wykonany. W celu załatwienia spraw, związanych z tym testamentem, krewni mojego męża, zamieszkali częściowo w Rumunii i Bułgarii, zwołali zjazd rodzinny do Budapesztu. Dla tego jestem tutaj.

— Aha! Wraz ze swą damą do towarzystwa?

— Tak.

— Ale pułkownik, który jechał w tym samym pociągu, także towarzyszył pani?

— Naturalnie. To mój dawny dobry znajomy i przyjaciel.

— Posuńmy się teraz o krok dalej... Wiadomo pani pewnie, że w kabinie wagonu sypialnego numer 105, a więc tuż obok pani, zamordowano człowieka?

— Tak, wiem o tym — drgnęła całym ciałem. — To okropne!

— Czy zna pani tego człowieka? Nazywa się Luigi Torcello. Czy widziała go pani w czasie podróży? A może przedstawiono go pani?

Marchesa zawahała się, ale po chwili rzekła stanowczym głosem:

— Nie, nie znam go i nigdy go nie widziałam. Myślałam nawet, że ta kabina jest niezajęta.

— Czy w nocy nic pani nie słyszała? Proszę to sobie dobrze uprzytomnić.

— Nie, nic absolutnie nie słyszałam.

— Może podniesione głosy, lub jakieś hałasy?

— Nie.

— To dziwne... Wszystkie okoliczności zdają się wskazywać na to, że morderstwo poprzedziła zaciekła walka. To nie mogło odbywać się w ciszy.

— Ja, naturalnie, spałam

— Czy miewa pani sny głębokie?

— Zwykle sypiam dosyć lekko, ale w podróży zażywam środek nasenny. Wczoraj, naprzykład, połknęłam dwie tabletki weronalu.

— I nie przebudziła się pani ani razu?

— Nie.

Tu nagle wtrącił się szef bezpieczeństwa i zadał pytanie:

— Czy pani pali papierosy?

— Owszem, palę — odparła marchesa.

— Może ta paczka należy do pani? — Sopron podał jej paczkę papierosów, którą mu wręczył konduktor, jako znalezioną na stoliku w kabinie. Marchesa obejrzała ją dokładnie i oświadczyła, że tego gatunku papierosów nie używa.

c. d. n.

PIERWSZY

WIELKI KONKURS

„EXPRESU ZAGŁĘBIA"

DLA PRENUMERATORÓW NASZEGO PISMA

polega, jak to już podawaliśmy, na daniu trafnej odpowiedzi na trzy pytania. Pytania te brzmią:

1. CZYJE ZWŁOKI ZNALEZIONO W WAGONIE?
2. KTO ZABIŁ?
3. CZY I JAKIE MAŁŻEŃSTWA DOJDĄ DO SKUTKU?

I już teraz należy bacznie śledzić rozwój akcji, aby przed zamknięciem konkursu nadesłać odpowiedź.

W międzyczasie zamieścimy 10 numerowanych kuponów, które należy wycinać i przesłać razem z odpowiedzią na powyższe trzy pytania.

Przypominamy, że w konkursie mogą brać udział tylko prenumeratorzy naszego pisma, to też kto do tej pory niezaabonował „Expresu Zagłębia" niech wypełni niżej zamieszczone zamówienie.

Wyciąć, wypełnić i przesłać do administracji w Sosnowcu, oddziałów, kolporterów lub agencyj.

Do Administracji „EXPRESU ZAGŁĘBIA"
SOSNOWIEC, ul. Teatralna 1-a

Znaczek pocztowy za 5 groszy

Niniejszym zamawiam prenumeratę z odnoszeniem do domu / z przesyłką pocztową za zł. 2.— miesięcznie.

Imię i nazwisko ....

poczta .... Bliższy adres ....

Podpis:

„Expres Zagłębia" z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową kosztuje tylko

zł. 2.— mies.

Uwaga!

Pierwszy kupon konkursowy już zamieściliśmy. Po zebraniu 10-ciu kolejnych kuponów, które będziemy zamieszczać co pewien czas, należy przesłać je wraz z odpowiedzią na wyżej zamieszczone trzy pytania do redakcji „Expresu Zagłębia".

Ośrodki zdrowia
a Ubezpieczalnia Społeczna w Polsce

Działalność ośrodków zdrowia dla podniesienia poziomu zdrowotności wśród warstw mniej zamożnej ludności ma od pewnego czasu zupełnie wyjątkowe znaczenie. Akcja lecznicza ośrodków zdrowia uzupełnia bowiem te luki w całym aparacie lecznictwa społecznego, jakie istnieją na skutek wyłączenia pewnych kategoryj pracowników spod przymusu ubezpieczenia chorobowego. Dlatego też rola ich w zwalczaniu chorób społecznych, uznana już dziś i oceniona należycie przez czynniki kierujące sprawami zdrowia publicznego, rezerwuje im naprawdę przodujące stanowisko we wszystkich poczynaniach, których celem jest zwiększenie potencjału zdrowia w Państwie. Bezrobotni w większych skupiskach miejskich, półbezrobotni w małych miasteczkach i uboga ludność wiejska, słowem warstwy najbardziej zagrożone atakiem chorób społecznych, takich jak na przykład gruźlica, choroby weneryczne czy jaglica, stanowią przytłaczającą większość wśród pacjentów przychodni w ośrodkach zdrowia. Tak, gdzie nie może być mowy o leczeniu prywatnym ze względu na złą sytuację finansową leczących się, tam gdzie prywatny lekarz nie może dostrzeć i utrzymać się ze swej praktyki — tam otwiera się szerokie pole pracy dla ośrodka zdrowia. W niektórych stronach kraju lekarz przychodni ośrodka jest nierzadko jedynym lekarzem w okolicy, w większych miastach pod opiekę ośrodka przychodzą chorzy nie mający uprawnień do leczenia się w Ubezpieczalni Społecznej lub ci, którzy je stracili, a ponadto wielka ilość miejskiej biedoty, która w żadnym innym wypadku nie miałaby środków na leczenie się.

Dalsza rozbudowa ośrodków zdrowia w kraju przyspieszy niewątpliwie moment realizacji naszych planów dotyczących zdrowia publicznego, zrozumienie bowiem wartości ich pracy jest już dziś coraz większe. Dziś już cały szereg instytucji i organizacji społecznych bierze wybitny udział w zakładaniu i utrzymywaniu ośrodków, wśród tych instytucji na pierwszy plan wysuwają się Ubezpieczalnie Społeczne.

Schemat organizacyjny i budżetowy takiego ośrodka jest zawsze podobny, opiera się zwykle na jednej zasadzie: na zasadzie współpracy. Wszystkie instytucje społeczne na danym terenie biorą udział w zorganizowaniu i utrzymaniu ośrodka. Więc zwykle będzie jakiś miejscowy zarząd miejski czy gminny, któremu przychodzi z pomocą Ubezpieczalnia Społeczna, Czerwony Krzyż czy Towarzystwo Przeciwgruzlicze. Budżet dobrze wyposażonego ośrodka, jakkolwiek nie jest zbyt wielki, to jednak przekracza możliwości finansowe jednej miejscowej instytucji, kiedy jednak następuje współpraca między kilkoma towarzystwami, wtedy instnieniu ośrodka i wydanej jego pracy nie zagrażają żadne niespodzianki. Wtedy praca idzie normalnie, ludność przyzwyczaja się do częstego korzystania z pomocy poradni i z każdym rokiem poszerza się zasięg oddziaływania medycyny na okoliczną ludność. Bo w przebiegu pracy ośrodka należy odróżniać trzy etapy: pierwszy to trudny okres inicjatywy i zdobywania podstaw finansowych ośrodka, drugi, to przełamywanie uprzedzeń wśród miejscowego społeczeństwa i przyzwyczajenie go do podstawowych wskazań higieny, trzeci to właściwy okres pracy, którego rezultatem jest zawsze zmniejszenie się ilości chorych.

Jak dużo zrobiono w tej dziedzinie, dowodzą cyfry ilustrujące zwiększenie się liczby ośrodków zdrowia na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w • 1926 roku mieliśmy zaledwie 26 ośrodków, w 1930 — 107 w 1937 roku — 450, a obecnie jest ich 650. Ubezpieczenia Społeczne mają swój poważny udział w tym wyścigu do wielkiego celu, jakim jest wytępienie chorób społecznych, najczęściej bowiem one to występują z inicjatywą zakładania ośrodków, niezależnie od tego, czy będą z nich korzystać ubezpieczeni czy nie, a wiele ośrodków istnieje dzięki wydatnej pomocy różnych ubezpieczalni. Jak wykazują ostatnie sprawozdania 177 ośrodków zdrowia korzysta z subwencji Ubezpieczalni Społecznych, a ponadto 20 ośrodków jest prowadzone pod własnym zarządem i wyłącznie tylko własnymi środkami.

Sumy, jakie idą na ten cel, są wielkim wkładem do ogólnego skarbca zdrowia społecznego. Tysiące złotych wydawane w tym celu przez Ubezpieczalnie Społeczne wrócą się Państwu pod postacią zdrowego, zabezpieczonego przed plagą chorób społecznych pokolenia.

L. M.

Podatek „od siedzenia"
W LOKALACH BĘDZIE UTRZYMANY

Centrala Chrześcijańskich Zrzeszeń Przemysłu Restauracyjno - Gospodniego złożyła niedawno w Ministerstwie Opieki Społecznej memoriał w sprawie zniesienia t. zw. podatku »od siedzenia« w lokalach (50 gr. po północy), projektując wzamian za to obciążenie opłatą na Fundusz Pracy piwa, sprzedawanego w piwiarniach na miejscu.

Na memoriał powyższy Ministerstwo Opeki Społecznej odpowiedziało odmownie, motywując swoje stanowisko tym, że piwo jest już obarczone opłatą na rzecz Funduszu Pracy, a podwójne opodatkowanie piwa nie byłoby gospodarczo usprawiedliwione.

Ministerstwo nadmieniło również, iż w bliskiej przyszłości nie jest zamierzona w ogóle nowelizacja ustawy o Funduszu Pracy.

Krwawe harce nożowców
przykładnie ukarane

Ul. Pilicka w Strzemieszycach była terenem awanturniczych wyczynów dwóch mieszkańców tej miejscowości 23-letniego Tomasza Miśty i o rok od niego młodszego Zygmunta Milki, którzy zatrzymywali idących do pracy robotników, dopuszczając się względem nich różnych wybryków i bijąc ich do krwi.

Szereg ekscesów awanturnicy zakończyli napaścią na dwóch rowerzystów z Łośni Stanisława Sierkę i Stanisława Imielskiego Sierka zdołał zbiec, Imielskiego natomiast napastnicy poranili nożami, przecinając mu między in. tętnicę skroniową i nerw twarzowy. Rany te spowodowały u Imielskiego utratę siły wzroku prawego oka.

Krwawe harce nożowców były przedmiotem wczorajszej rozprawy w sądzie okręgowym w Sosnowcu, który skazał obydwóch rzezimieszków na dwa lata więzienia.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Piątek, 28 kwietnia.

6.30 Pieśń Kiedy ranne wstają zorze 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka 8.00 Audycja dla szkół 8.10 Przerwa 11.00 Audycja dla szkół 11.25 Płyty 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa 12.03 Audycja południowa 13.00 Przerwa 15.00 Marzenia o skrzydłach 15.25 Poradnik sportowy 15.35 Muzyka obiadowa. 16.00. Dziennik popołudniowy 16.08 Wiadomości gospodarcze 16.20 Rozmowa z chorymi 16.35 Divertimento na 2 klarnety i fagot 17.00 Odczyt 17.45 Skrzynka techniczna 18.00 Płyty 18.20 Pogadanka 18.30 Dar nieba zbyt drogi 19.00 Koncert rozrywkow y19.45 Odczyt wojskowy 20.00 Audycja dla wsi 20.15 Koncert rozrywkowy 20.35 Audycje informacyjne 21.00 Śpiewa Chór Polskiego Radia 21.30 Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. 22.30 Bohaterowie imperialni 22.45 Muzyka. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku franc

KATOWICE

Piątek, 28 kwietnia.

5.30 Dzień Dobry — wesoły montaż płytowy. 6.30—635 Program na dziś. 11.25 —1157 Zespół „Leouona Cuban Boys" — płyty z Warszawy. 14100 Pogadanka aktualna. 14.10 Koncert życzeń. 14.50 Radiofonizacja kraju. 14.55—15.00 Wiadomości bieżące i giełda. 17.45 „Lubomia—prastary polski gród warowny". 17.55 „Hajda—pieśniarz wolności" 18.15 Pieśni staropolskie. 18.25—18.30 Wiadomości sportowe. 20.00—20.15 „O wsiewkach". 22.55—23.00 Komunikat bieżący. 23.05 Zakończenie programu.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Sobota, 29 kwietnia.

630 Pieśń Kiedy ranne wstają zorze 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka 8.00 Audycja dla szkół 8.10 Przerwa 11.00 Audycja dla szkół 11.25 Płyty 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa 12.03 Audycja południowa 13.00 Przerwa 15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci 15.30 Muzyka obiadowa 16.00 Dziennik popołudniowy 16.08 Wiadomości gospodarcze 16.20 Kronika literacka 16.35 Recital fortepianowy 17.05 Pogadanka 17.15 Audycja słowno-muzyczna 18.00 Audycja japońska 18.15 Płyty 18.30 Audycja dla Polaków 19.15 Koncert 20.00 Audycja dla wsi 20.15 D. c. Koncertu 20.35 Audycje informacyjne 21.00 Koncert rozrywkowy 22.55 Przegląd prasy 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim.

KATOWICE

Sobota, 29 kwietnia.

5.30 Dzień dobry — wesoły montaż płytowy 6.30 Program na dziś 11.25 Płyty 14.00 Muzyka rozrywkowa 14.50 Wiadomości bieżące i giełda 18.00 Polska muzyka fortepianowa 18.25 Wiadomości sportowe 20.00 Pogadanka aktualna 20.10 Muzyka 22.55 Komunikat bieżący 23.05 Zakończenie programu.

«PAMIĘTNIKI SZATANA»
Powieść

299)

Lokaj otworzył drzwiczki i Luizzi dostrzegł, że w tym świetnym powozie znajdowała się kobieta. Z głębi bramy, w której wysiadł mógł usłyszeć głos mówiący z żywością:

— Oddać to natychmiast p. baronowi de Luizzi... potem do pałacu.

Ręka wytworna, niezmiernie bogata kształtem i świetną białością oddała bilet służącemu, który zamknął drzwiczki, wszedł do odźwiernego i rzucił mu bilet, powtarzając rozkaz swojej pani.

— Oddać to natychmiast p. baronowi de Luizzi.

Potem wsiadł na swoje miejsce, wołając do stangreta:

— Do pałacu!

I powóz zniknął jak błyskawica pomiędzy swymi dwoma okazałymi rumakami. Baronowi zdawało się, że poznaje głos kobiety, która mówiła i nie omylił się. Przeczytał bilet zawierający następujące wyrazy:

„Panie!

Wyrazy, jakie pan do mnie wymówiłeś potrzebują koniecznego wyjaśnienia. Sądzę, że udaję się do człowieka honoru i nie waham się powiedzieć, że czekam pana dziś wieczorem o godzinie dziesiątej. Będziemy sami

Laye de Cerny".

Bilet ten w początku zachwycił Armanda i uznał za miły obowiązek odpowiedzieć na takie zaproszenie. Ale namyśliwszy się nad tymdobrze, uznał że znajdzie się w wielkim kłopocie jeżeli mu przyjdzie rozjaśnić wątpliwość pani de Cerny; uznał, że to, co wiedział o stosunkach hrabiego i Ludwiki nie będzie dostateczne dla kobiety bardzo zapewne zazdrosnej. Albowiem trzeba było uczucia bardzo potężnego, ażeby ją nakłonić do pastępu nadzwyczajnego jaki popełniła; powiedział sobie, że w każdym razie trzeba będzie wyjawić jej źródło tych wszystkich wiadomości i Luizzi nie spieszyłby wcale z wypowiedzeniem w jaki sposób znajdował się w domu obłąkanych razem z panią de Cerny. Wyprowadził stąd wnioski, że będzie znakomicie łatwiej napisać bilecik usprawiedliwiający się i wszedł do siebie aby się nad tym zastanowić.

Zastał wszystkich u Karoliny. Zamierzono udać się do teatru Porte-saint-Martin na melodramat — wszyscy byli w wielkim zapale, a szczególniej Karolina. Luizzi wreszcie spostrzegł, że obejście porucznika nabrało ogłady w towarzystwie osób przyzwoitych i z łatwością przyłączył się do wspólnej wesołości. Młody du Wald i Gustaw mieli należeć do towarzystwa. Luizzi nie chciał pójść pod pozorem słabości zdrowia i ponieważ wreszcie jak mówił, zna tę sztukę. Chciał być swobodny, jeżeli mu przyjdzie ochota udać się do pani de Cerny. Ale w czasie obiadu mówił o bytności swojej u pani de Marignon; wymienił z przyciskiem nazwisko hrabiny, chcąc się przekonać czy czasem Edgard nie powie mu o niej jakich szczegółów. Był zadowolony, jeżeli nie w swojej ciekawości, to przynajmniej w celu jaki sobie założył; gdyż Edgard mówił z zapałem o jej piękności i z głębokim uszanowaniem o jej cnocie. Tym razem jeszcze Luizzi, słuchając du Walda nie skorzystał ze sposobności, aby zauważyć pomieszanie, jakie sprawiło na Julii wymówienie nazwiska de Cerny, ale całą myśl miał zaprzątniętą przez hrabinę i odpowiedział Edgardowi:

— Wiem jak ona jest piękną — rzekł baron — nie wątpię, że nic jej zarzucić niepodobna; ale nie sądziłem żeby tak była zazdrosną.

— Ona? — zawołał du Wald — bynajmniej, przysięgam ci. Nie poróżniwszy się z hrabiną nie ma człowieka, któryby prowadził życie tak niezależne, jak hrabia de Cerny. Nie sądzę, żeby była zazdrosnego charakteru, a wreszcie hrabia nie daje żadnego po temu powodu. Dawniej był jednym z najmodniejszych ludzi w Paryżu, ale nagle zmienił zupełnie sposób życia i żyją z sobą najzgodniej w świecie.

Wiadomości te nie zgodziły się z przerażeniem hrabiny z powodu słów Armanda, z powodu mniemanej intrygi pana de Cerny; de Cerny pozostał więc w swojej niegrzeczności i dozwolił zebranym osobom gotować się do rozkoszowania okropnościami Wieży Nesle, która wtenczas była nowością. Wszyscy rozeszli się przygotowywać, Julia tylko sama pozostała z baronem, który rozmyślał z samym sobą. Wtenczas młoda dziewczyna, wyrywając go z zamyślenia, powiedziała z prostotą:

— Obawiam się, że nie bardzo zabawimy się w teatrze, kiedy pan nie chciał się narazić na nudy, towarzysząc nam na powtórne przedstawienie.

— Myli się pani — odrzekł od niechcenia Luizzi — sztuka ta przeciwnie jest bardzo zajmująca i gdyby nie to, że jestem bardzo osłabiony...

— I jaki jest przedmiot tego dzieła?

— Przedmiot? — powtórzył Luizzi spoglądając na Julię... Na honor, bardzo jest trudno wyjaśnić go. Pozostawiam autorowi ten kłopot...

d. c. n.

NIEZWYKŁA ODWAGA TRESERA LWÓW.

Dowód niezwykłej odwagi i zimnej krwi dał w jednym z cyrków nowojorskich znany treser Jacobs Terrell, który ze swymi dwoma niemowlętami udał się do klatki lwów. Nie zrobiło to jednak żadnego wrażenia ani na królu pustyni, ani też na niemowlętach, które bez przerwy smacznie spały. Na zdjęciu odważny ojciec z niemowlętami obok lwa.

SPORT

Narodowy bieg kolarsk
W SOSNOWCU.

Narodowy bieg kolarski w dniu 3-go maja na trasie 25 kilometrów dla niezrzeszonych i nielicencjowanych organizuje STS. Unia. Zgłoszenia należy kierować do miejskiego komitetu PW. i WF Aleja od godz. 9 do 13 i od 16 do 18. -- Zbiórka zawodników o godz. 7-ej rano, wymarsz na start o godz. 7.30. Start i meta przed ratuszem.

Miejski bieg narodowy
W BĘDZINIE.

W dniu 3 maja odbędzie się w Będzinie miejski bieg narodowy na przełaj na trasie 3000 mtr. dla seniorów, 2000 mtr. dla juniorów, 1000 mtr. dla kobiet. Start i meta biegu przed gmachem starostwa powiatowego w Będzinie na sygnał Polskiego Radia.

Zgłoszenia zawodników do biegu zrzeszonych i niezrzeszonych, organizacje P. W. i W. F., stowarzyszeń, klubów sportowych, wojska, policji itp. przyjmuje mjej ski instruktor WF. p. Parzniewski Roman, Będzin, ul. Sączewskiego 4 (komenda PW.).

Badanie lekarskie zawodników przeprowadzi lekarz poradni sportowej w Będzinie (ul. Krakowska) Miejski Ośrodek Zdrowia dr. Biały. Komitet przeznaczył dla uczestników biegu szereg nagród indywidualnych oprócz nagrody zespołowej Zbiórka zawodników w dniu zawodów od będzie się w lokalu Zw. Strzeleckiego w Będzinie (Hale Targowe) godz. 13-ta, gdzie odbędzie się wydawanie numerów startowych.

Niemcy zerwały
KONTAKT SPORTOWY Z FRANCJĄ.

Ogłoszono zostało za pośrednictwem Niemieckiego Biura Informacyjnego oświadczenie, że Niemcy zrywają wszelki kontakt sportowy z Francją.

Komunikat głosi, że powodem zerwania było niezezwalania władz francuskich na odbywanie zawodów sportowych z Niemcami.

Baworowski rozgromił
TŁOCZYŃSKIEGO

We wtorek na korcie centralnym sek cji tenisowej Legii w dalszym ciągu treningowych spotkań obozu tenisowego rozegrane zostało spotkanie Baworowsk. z Tłoczyńskim. Wygrał Baworowski zdecydowanie w stosunku 6:0 6:3 6:0

Przed meczem Poznania

W dniu 3 maja odbędzie w Sosnowcu mecz o puchar P. Prezydenta RP. między Poznan'em, a Zagłębiem. Skład drużyny Zagłębia nie jest jeszcze znany. Możliwe, że braknie w drużynie Koralewskiego, który został lekko kontuzjowany na meczu z Polską B.

Drużyna Poznania przybędzie do Sosnowca w składzie: Jankowiak, Twórz, Lis, Danielak, Szrajer, Gendera Dusik, Białas, Jakubowski, Narożny, Mazgaj.

Mistrz Luksemburga
W ZAGŁĘBIU.

Na ostatnim posiedzeniu zarząd zagłębiowskiego OZPN. ostatecznie zakontraktował mecz z mistrzowską drużyną Luksemburga A. V. Jeunesse (Esch).

Mecz rozegrany zostanie w Będzinie w dniu 11 czerwca br.

1500 zł. dochodu
Z MECZU POLSKA B — ZAGŁĘBIE

Mecz treningowy Polska B — Zagłębie rozegrany onegdaj w Będzinie przyniósł 1500 zł. dochodu. Po pokryciu kosztów urządzenia meczu, sprowadzenia drużyn itp. pozostało blisko 820 zł. czystego zysku. Sumą tą podzielił się PZPN. i okręg Zagłębia po połowie.

Manchester City
NIE BĘDZIE GRAŁ W ZAGŁĘBIU

Onegdaj przedstawiciele śląskiego OZPN prez. Żółtaszek i sekr. Antoszewski konferowali z przedstawicielami zagłębiowskiego OZPN, w sprawie urządzenia meczu w Zagłębiu za znaną drużyną angielską Manchester City.

Zagłębiowski OZPN. nie przyjął oferty Śląska. Okręg nie byłby w stanie pokryć kosztów urządzenia takiego meczu, nie mając odpowiedniej wielkości stadionu.

Premjowanie książeczek
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH P. K. O.

Dnia 25 bm. odbyło się w Centrali PKO. w Warszawie 41-sze z rzędu publiczne losowanie książeczek na premiowane wkłady oszczędnościowe serii II-ej.

Po zł. 1000 otrzymają właściciele następujących książeczek nr.: 52931 54605 55279 56652 60645 61311 62215 63193 64546 65496 65991 66369 68588 72235 73758 78990 80182 85112 85676 86555 90153 90705 91263 92014 92832 94192 94342 94372 96883 98637 98675 100068 102204 103860 104523 105577 106811 107119 107500 108688 108801 109685 109805 109908 112764 113292 113507 113923 114855 118462 118580 118838 118893.

Książeczka premiowana serii II-ej wylosowana dawniej, a nie zrealizowana nr. 69101.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

POTRZEBNE panie i panowie do statystowania, pierwszeństwo mają z głosami. Zgłaszać się do kancelarii Teatru w piątek w godz. 10—12-tą.

LOKALE

POKÓJ umeblowany do wynajęcia przy rodzinie dla solidnej osoby. Zgłoszenia kierować Sosnowiec, Kołłątaja 12 m. 6.

KUPNO I SPRZEDAŻ

POMNIKI
gotowe z marmuru, granitu oraz różnych kamieni poleca Zakład Kamieniarski Jana Zagórskiego w Sosnowcu, Aleja M Mireckiego 8.

PLAC przy Czeladzkiej tanio do sprzedania. Wiadomość w administracji.

NASIONA
najlepsze selekcyjne oraz nawozy sztuczne, rafia itp. poleca L. Goldberg i S wis Sosnowiec, Modrzejowską 14.

ZGUBIONE DOKUMENTY

BURSZTOWNA JÓZEFA uczenica Szkoły Handlowej T. Płockiego w Sosnowcu unieważnia zgubioną legitymację szkolną Nr. 6.

ANDRYSIEWICZ STEFAN zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U Sosnowiec.

RÓŻNE

ZA wszelkie długi Zofii Ziółkowskiej z domu Gajdzik nie odpowiadam. Jan Ziołkowski. Jezor 22.

PRZYBŁAKAŁ się gasior. Odebrać może na za zwrotem kosztów. Niwka, Mysłowicka 11.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ul. Teatralna 1-a.

Telefony: Redakcji 6.16.92, Administracji 6.14.97.

Konto czekowe P. K. O. Katowice 304.247.

CENY OGŁOSZEŃ:
za wiersz milimetrowy przed tekstem 1 zł., w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. — Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. — Najmniej 1 złoty. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 proc.
Rękopisów nadesłanych, a nie zamówionych redakcja nie honoruje.

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk „Expres Zagłębia" Sosnowiec, Teatralna 1-a. Redaktor: Tadeusz Lipski